

Liisa-tarhurin heinä- ja elokuun tarinoita

”Taasha myö tavataan”, vaikka vierähtikin kaksi kuukautta edellisistä tarinoista. Muistelen nyt sitten kahden kuukauden tarinoiden aiheita, ja erilaisia asioita kesän ajalta.

Heinäkuu oli märkää ja kummallisen ”nihkeää”. Ilmankosteus oli korkea ja lisäksi kasvien kasvuvimmaa toden teolla. Puutarhassa tapahtui jonkinlainen kasvunihme, kun vettä ja lämmintä tuli kuuman kesäkuun jälkeen. Erityiset puut ja pensaat ovat ihastuneet lämpimään ja kosteaan ilmanalaan.

Kesäkukat eivät oikein tienneet, että kasvaako vai ei. Olen vuosikymmeniä kasvattanut omista siemenistä samettikukkia hyvällä menestyksellä. Maaliskuussa siemenet multa ja koulutuksen kautta kasvihuoneeseen toukokuussa ja yleensä hätäisimmät ovat jo kukkineet kesäkuun alussa. Eipä tänä vuonna! Ensimmäiset avasivat kukkansa heinäkuun puolessa välissä, mutta vitkastelijat puolessa välissä elokuun lopulla. Liekö syy siemenissä, tarhurin taidoissa vai sään mininaisuudessa tai sitten kaikki, jopa edelliset kuivat kesät ovat vaikuttaneet siementen laatuun.

Keväällä vaihdoin huonekasveille ja myös pelakuille mullan. Sitä multaa en ollut aiemmin ostanut, enkä osta toisten, sillä kasvit lopettivat parhaimpaan kasvuaikaan kasvamisen. Heinäkuun alkupuolella esim. pelakuut istutin uuteen multa, niin sitten rupesivat kasvamaan ja kukkimaan. Taas kerran tuli tehtyä turhaa työtä.

Menin yhtenä aamuna pannuhuoneen varastoon. Pysähdyin kynnykselle katsomaan harmaata silppua kynnyksellä ja samassa pyöri monta kymmentä ampiaista. Hätäpäissäni menin sisälle päin ja niin oli ansa viritetty tarhurille. Onneksi lähellä oli ulkotuolien isot istuintyynt, joilla huiskuttelin ampiaisia ulospäin ja samalla sain ovesa olevat kaksi kymmensentistä pesää pudotettua ja itseni juostua turvaan ulos. Aika nopeasti ne olivat rakentaneet pesät, tai sitten olen käynyt siellä illan hämärässä, jolloin ne olivat yöpuulla. Nyt olen laittanut oven yläkarmiin riippumaan virkatun valespän ja ei ole näkynyt alivuokralaisia.

Lakastumistautia kärhöissä! Harmi. Tosin sitä ei ole kovin palvon, mutta juuri ne kaikkein voimakkaammin kasvavat versot joissakin kärhöissä ruskettui. Useimmat kärhöt kukkivat runsaasti, mutta osa ei ole ilmestynyt maan päälle. Ne ovat aika arvaamattomia, kun ei talven jälkeen tiedä mitä niille oikein tapahtuu. Mitä jalompi sitä arvaamattomasti se käyttäytyy. Mukava, kun jotkut ilahduttavat tarhuria komealla kukinnalla.

Kaikki kukkii yhtäaikaan heinäkuun alkupuolella. Kuuma alkukesä sai puistoruusut kukkimaan lyhyesti ja parissa viikossa oli useampien kukinta ohi. Samoin pionit menivät puolessatoista viikossa, eikä mitään jälkikukintoa ollut. Vuodet eivät ole veljeksiä olleet ennenkään, mutta nyt ne ovat täysin arvaamattomia, kun ilmastossa tapahtuu muutoksia.

Elokuu on mennyt karkulaisia jahtaamisessa tai joka puolelle rönsyilevien oksien saksimisessa. Siementaimia ilmestyy aina vaan enemmän ja enemmän uusilta kasveilta. Aiemmin vaikka konnanmarja on kasvanut paikallaan. Korkeintaan yksi tai kaksi siementaimenta on ilmestynyt sen juurelle. Nyt keräsin erikokoisia taimia pitkin puutarhaa. Osa oli vuoden ikäisiä, mutta osa oli kasvanut jonkun puskan juurella jo kunnan pehkoksi. No, puutarhanystävät saivat alkuja ja komposti osansa. Varmaankin siementen kypsymiseen vaikuttaa, kun syksyt ovat pidempiä ja lämpimämpiä. Monet siemenet ehtivät kypsyä ja tuottaa itävää siementä.

Monta päivää on mennyt vanhan sanoman mukaan: ”vie mennessäs, tuo tullessa, pissi siellä ollessa”. Olen yrittänyt järjeistää omia perennapenkkejä juuri niin, että otan karkulaisia pois ja istutan niitä sitten sopivampaan paikkaan. Tai liian suureksi kasvavat pehkot ovat tulleet pilkotuksi ja istutettua uudestaan.

”Väärässä paikassa” kasvavat ovat saaneet uuden paikan, joka kenties parin vuoden päästä osoittautuu taas vääräksi. Se on tämän tarhurin elämä ainaista taistelua kasvien kanssa, tosin yleensä mukavaa. Näkee työnsä tuloksen ja on mielekästä tekemistä. Altaan luona on neljäkymmentä vuotta kasvanut pihajasmike. Olen sitä leikannut monesti näiden vuosikymmenien aikana ja saanut pysymään sen aisoissa. Nyt kun sateet alkoivat, niin huomasin, että en pääse enää altaan pumppua huoltamaan, kun joka puolella pitkät oksat roikottavat vedessä, tai toisten kasvien päällä. Ensin katkaisin alas kaartuvat oksat ja myöhemmin juuresta vanhemmat paksut oksat. Kun tarpeeksi ahersin, niin laitoin loput oksat narulla yhteen, niin sainkin siitä hyvännäköisen sateenvarjopuun. Siitähän tuli ketjureaktio. Oksien alla lymyili alas painuneet kasvit ja karkulaisia oli pesiytynyt sinne ja tänne. Mukava kun tuli altaan ympäristökin käytyä läpi ja näkymä avarammaksi. Kyllä sitä päivän mittaan tulee vietyä ja tuotua kaikenlaista, joten tärkeitä askeleita tulee huomaamatta.

Elokuun alussa otin porkkanoiden päältä harson. Olin kurkistellut harson reunan alta rikkaruohojen määrää, kun ei ollut paljon, niin annoin harson olla paikoillaan estämässä kemppien ja kääriäisten hyökkäystä. Kun otin harson pois, niin keskellä olevat porkkanan varret olivat mustat ja mädäntyneet. En ollut uskoa silmiäni, että tällainenkin riesa vaani märkänä ja lämpimänä kesänä. Oli siellä porkkanoitakin, mutta eipä ne keskellä olevat taida enää paljon kasvaa, kun on vähän varsia jäljellä.

Aamulla katselen linnun juoma-astian tuohuja. Kauniina aurinkoisena aamuna ilmestyy yleensä lähipensaaseen punarinta (tai kaksi). Aivan kuin se odottelisi jotakin. Kohta puskasta ilmestyy mustarastas ja sen jälkeen punarinta menee kylpyyn ja mustarastas katsoo meininkiä hyvin läheltä. Kun kylpijä on saanut tarpeekseen, menee kuivattelemaan aivan lähelle juoma-astiaa ja sitten menee mustarastas kylpemään ja punarinta ihmettelee vieressä. Kun tätä tapahtui tarpeeksi useana aamuna (ja joskus myös illalla) voi näin ihmismäisesti ajatella, että kavereita ollaan ja toisesta pidetään huolta. Tässäpä meille tarhureillekin oiva huoneentaulu, jota on hyvä muistaa päivittäin, mutta erityisesti, kun syksyn pimeys alkaa.

Kesä on mennyt eikä yhtään pihakahveja olla pystytty juomaan puutarhassa, ensin oli liian kuumaa, sitten riesana sateen uhka ja jossain vaiheessa lensi ilma sakeana koivun urpuja. Niitä on nyt joka paikka täynnä. Erityisesti pihalla olevat ruukut ovat täynnä pieniä koivuntaimia. Aiemmin on saanut nyppiä puutarhasta ja nurmikolta vaahteran- ja tammenalkuja, niin nyt sitten lisäksi koivuntaimia.

Mikä teki Pärtyn (Pertun päivä 24.8.) päähän, teki mustikat mustiksi teki yön pimeäksi, toi pellolle kuhilaan, toipa tulen tupasehen.